

IME I PREZIME:

RAZRED:

NADNEVAK PISANJA:

Hrvatski jezik i komunikacija

POČETNA PROVJERA

➤ Pažljivo pročitaj tekst pa riješi zadatke.

Plava ruža

Osjetivši da mu se životu približava kraj, kineski car zaželjše svojoj kćeri jedinici pronaći pravoga muža. Ona bijaše ne samo najotmjenija i najučenija djevojka u carstvu nego i najljepša. U nje je bio samo jedan nedostatak: nije se željela udati.

Kako joj otac bijaše ustrajan, ona izjavi da će poći za onoga koji joj donese plavu ružu. Tek što je to bilo obznanjeno, mladi prinčevi i sinovi velikana krenuše u potragu za plavom ružom.

Prvi je bio jedan bogati trgovac, bogatiji i od samoga cara. Otišao je svjetski poznatomu alkemičaru koji je različitim filtrima i tekućinama u boji uspio bijelu ružu pretvoriti u plavu. Trgovac je s ružom požurio na carski dvor. Vidjevši ružu, princeza problijedi od straha, ali nakon što ju je bolje promotrila, reče: „Kad bi leptir sletio na ovu ružu, otrov bi ga ubio istoga časa.” Odbaci stoga ružu s gađenjem.

Drugi je prosac bio mlad general carske vojske. On je u najvještijega draguljara naručio ružu od plavoga dragog kamena. Kad se princeza zagledala u ružu, obratila se caru i rekla: „Zar ne vidiš, oče, da to nije ruža, nego plavi safir izbrušen u obliku ruže?”

Treći je prosac bio sin prvoga ministra, lijep i drag mladić. Uposlio je najbolje umjetnike koji su mu za tri mjeseca načinili prekrasnu ružu od plavoga porculana.

„Zadržat ću je jer je doista predivna, ali to je samo nakit.”

Jedne je ljetne večeri princeza u svome vrtu uživala u ljepoti Sunčeva zalaska kadli začu da netko pjeva. Bio je to mladi pjesnik koji je onuda slučajno prolazio. Kad se njihovi pogledi sretoše, ostadoše bez riječi. Najzad mladi pjesnik tiho reče: „Želio bih se tobom oženiti.”

„Ajme, što ću?” pomisli u sebi. „Careva sam kći i obećala sam da ću se udati za prosca koji donese plavu ružu”, najzad izusti.

„Pronaći ću plavu ružu!” odlučno reče pjesnik.

Sljedećega jutra pjesnik ubere bijelu ružu i donese je caru koji, smijući se, dade tu ružu svojoj kćeri. Princeza primi ružu i bez oklijevanja reče: „Ah, napokon plava ruža!” Ministri i dvorjani počеше si mrmljati u bradu: „Kakva plava ruža?!”

A princeza im odgovori: „Vaše oči ne valjaju! Ruža je plava, sigurna sam. Pogledajte dobro i vidjet ćete kako je ta ruža divno plava!”
Cijeli dvor zašuti. Princeza se udade za pjesnika i bijahu zauvijek sretni.

(prema: Bruno Ferrero, *Plava ruža*)

abc

obznaniti – dati na znanje javnosti, objaviti, razglasiti; **filtar** – sredstvo ili naprava koja čisti što od nečistoća, pročišćivač; **alkemičar** – osoba koja se u srednjem vijeku bavila kemijskim postupcima s pomoću kojih se nastojalo neplemenite kovine pretvoriti u zlato i sl.; **porculan** – bijeli tvrdi keramički proizvod (često posuđe za jelo) dobiven pečenjem različitih smjesa i pocaklivanjem; **kadli** – za isticanje čega neočekivana, a kad ono; **najzad** – konačno, napokon; **oklijevanje** – odugovlačenje

1. Odgovori na pitanja o tekstu i riješi zadatke.

a) Zašto se princeza nije željela udati unatoč očevoj želji i nastojanjima? Odgovori cjelovitom rečenicom.

/1

b) Podcrtaj izreku koja najbolje izriče osnovnu misao priče.

Srce ima svoje razloge koje razum ne poznaje. (Blaise Pascal)

Ne možemo svi činiti velika djela, ali možemo činiti mala djela s velikom ljubavlju. (Majka Tereza)

Ljubav je lijepa, ali slijepa. (hrvatska narodna poslovice)

/1

2. Dopuni rečenice odgovarajućim oblicima zamjenica.

Od (tko) _____ će princeza dobiti plavu ružu? U cijelome (to) _____ kraljevstvu nije bilo mladića koji nije želio udovoljiti (njezina) _____ želji i (ona) _____ dobiti za suprugu. U (svoje) _____ nastojanju nisu shvaćali u čemu se skriva iskrena ljubav.

/5

3. Prepiši iz sljedećega teksta u tablicu jedan primjer za svaku vrstu zamjenice.

Jedne je ljetne večeri princeza u svome vrtu uživala u ljepoti Sunčeva zalaska kadli začu da netko pjeva. Bio je to mladi pjesnik koji je onuda slučajno prolazio. Kad se njihovi pogledi sretoše, ostadoše bez riječi. Najzad mladi pjesnik tiho reče: „Želio bih se tobom oženiti.”

„Ajme, što ću?” pomisli u sebi. „Careva sam kći i obećala sam da ću se udati za prosca koji donese plavu ružu”, najzad izusti.

„Pronaći ću plavu ružu!” odlučno reče pjesnik.

osobna zamjenica	posvojna zamjenica	povratna zamjenica	povratno- posvojna zamjenica	pokazna zamjenica	upitna zamjenica

/6

4. **Odredi padež istaknutim zamjenicama. Kraticu padeža napiši ispod zamjenice.**

One večeri, zadubljena u **svoje** misli, princeza začu pjesmu mladoga pjesnika. (...)

Najzad **joj** mladi pjesnik tiho reče: „Želio bih se **tobom** oženiti, princezo **moja**!”

/ 5

5. **Odredi vrstu podcrtanih riječi.**

Priznaj si da si zaljubljen.

/ 2

6. **Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj prepoznaješ broj.**

a) Kineski car želio je svojoj jedinici pronaći pravoga muža.

b) S dvadesetak godina bila je spremna za udaju.

c) Svu je trojicu prosaca princeza odbila.

d) Mladi general carske vojske bio je drugi prosac.

/ 1

7. **Odredi vrste istaknutih riječi.**

Ajme, ja sam **careva** kći i obećala sam se udati **za prvoga** koji mi **donese** plavu **ružu**. **Dosad to** nikomu nije uspjelo.

riječ	vrsta riječi
ajme	
careva	
za	
prvoga	
donese	
ružu	
dosad	
to	

/ 4

8. Napiši sljedeće rečenice tako da glagolima promijeniš glagolski vid. Ne mijenjaj glagolski oblik.

Sinovi uglednih bogataša krenu u potragu za plavom ružom.

Svi su uzalud donosili svoje plave ruže.

Odbacila je sve prosce.

/ 3

.....

9. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj prepoznaješ prijelazni glagol.

a) Iznenada im se pogledi sretoše.

b) Trgovac se pojavi s ružom na carskome dvoru.

c) Dobila je ružu od dragoga kamena.

d) Dvorjani si počеше mrmljati u bradu.

/ 1

.....

10. Podcrtaj točan oblik glagolskoga pridjeva trpnog.

a) **Udana** / **udata** za pjesnika, princeza je bila sretna.

b) Dragi je kamen **donesen** / **donešen** iz dalekih krajeva.

c) Prosci su **vraćeni** / **vračeni** neobavljena posla.

/ 3

.....

11. Dopuni rečenice perfektom zadanih glagola.

a) Sva trojica prosaca (*željeti*) _____ princezu.

b) Princeza (*donijeti*) _____ odluku.

c) Mladi pjesnik (*ne odoljeti*) _____ princezi.

/ 3

.....

12. Dopuni rečenice glagolima u zadanome glagolskom obliku.

Jedinica staroga kineskog cara (*biti*, imperfekt) _____ tvrdoglava
unatoč očevoj želji da (*udati se*, prezent) _____. Mladići
iz cijeloga carstva (*krenuti*, aorist) _____ u potragu za ružom koja
(*biti*, prezent) _____ plava. Svaki (*vjerovati*, imperfekt) _____
da (*odabrati*, futur I.) _____ baš njega _____.
Svakakve joj ruže (*donositi*, pluskvamperfekt) _____,
ali ona (*odabrati*, perfekt) _____ mladoga pjesnika
s bijelom ružom.

/ 8

13. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je futur II.

- a) Udat će se ako to bude iskrena ljubav.
- b) Bude li ruža plava, princeza će se udati.
- c) Shvatit će oca kad odraste.
- d) Koji budu bili iskreni, spoznat će pravu ljubav.

/ 1

14. Napiši zadanu rečenicu u budućemu vremenu.

Što je uporno tražila, to je i pronašla.

/ 1

15. Spoji crtom naziv glagolskoga načina s rečenicom u kojoj se nalazi.

Svi **bi se** rado **oženili** princezom.

IMPERATIV

Otac **bi** je rado **bio udao**.

KONDITIONAL I.

Pronađite svoju sreću!

KONDITIONAL II.

/ 3

16. Napiši zadanu rečenicu u kondicionalu I.

Ljubav trebate tražiti srcem.

/ 1

17. Preoblikuj zadanu rečenicu:

a) u niječnu s pomoću čestice *ne*

b) u upitnu s pomoću čestice *li*.

Princeza bi bila sretna uz pjesnika.

niječna: _____

upitna: _____

/ 2

18. U svakoj se rečenici krije pogreška u pisanju riječi (zamjenice, broja ili glagola). Napiši rečenice tako da ispraviš pogreške.

a) Budu oni sretni u životu.

b) Na proslavu zaruka došlo je četristo uzvanika.

c) Pronađite vaše ruže.

d) Ova ruža koju držiš lijepo miriše.

/ 4

19. Pronađi i označi netočne podatke u rečenicama tako da u svakoj rečenici precrtáš jednu riječ.

a) Hrvati su se u početcima svoje pismenosti služili trima jezicima i dvama pismima.

b) *Bašćanskom pločom* potvrđuje se da je kralj Tomislav darovao zemljište za izgradnju crkve svete Lucije.

c) Prvi cjeloviti spomenik hrvatske pismenosti *Bašćanska ploča* pisan je na hrvatskome jeziku i latinici.

d) Prva hrvatska knjiga tiskana je na glagoljici i latinici.

e) *Misal po zakonu rimskoga dvora*, najstarija hrvatska tiskana knjiga, nastala je 1483. u Senju.

/ 5

BROJ BODOVA:

/ 60

OCJENA:

